

Církevní mateřská škola JONÁŠ

Jatecká 571,
395 01 Pacov
IČ: 47 224 576

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ
pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti
nadaných
v CMŠ JONÁŠ

Přílohy:

Příloha č. 1: Plán pedagogické podpory

Příloha č. 2: Individuální vzdělávací plán

Vypracovala: Mgr. Hana Loskotová, Mgr. Petra Koblicová

Platný od: 1. 9. 2017, aktualizace 7. 9. 2022

Obsah:

1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.
2. Jednotlivé stupně podpůrných opatření a jejich specifika
3. Pravidla pro zpracování, hodnocení, aktualizaci PLPP a IVP
4. Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.

1. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pojmem děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami označujeme v souladu se školským zákonem vzdělávající se jedince, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Jedná se o nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka, a které těmto žákům bezplatně poskytuje škola a školské zařízení (Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (účinnost od 1. 9. 2016)). Snažíme se naši činnost i prostor otevřít i dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a přispět tak k jejich lepšímu začlenění se do společnosti.

RVP PV vychází ze své základní koncepce z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpůrná opatření všech stupňů se vztahují na všechny druhy vzdělání dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Podpůrná opatření:

- poradenská pomoc školského poradenského zařízení,
- úprava organizace, obsahu, forem a metod vzdělávání - organizace vzdělávání dítěte v mateřské škole vychází z obtíží dítěte ve vzdělávání, respektuje jeho specifika, která mohou ovlivňovat jeho účast ve výchovně vzdělávacím procesu. Organizace a podmínky

zapojení žáka do aktivit školy jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení, kterými se CMŠ Jonáš řídí,

- použití kompenzačních pomůcek dle doporučení poradenského zařízení, např. využívání podpůrných nebo alternativních komunikačních systémů, speciálních polohovacích židlí apod.,
- využití asistenta pedagoga,
- využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti po dobu jeho pobytu ve škole podporu,
- umožnit výchovu a vzdělávání v prostorách stavebně nebo technicky upravených. Bezbariérový přístup do CMŠ Jonáš je možný přes zahradu CMŠ.

V případě vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme v rámci jednotlivých podpůrných opatření a s přihlédnutím k individuálním vzdělávacím potřebám se zákonnými zástupci dětí, v případě podpůrných opatření 2. – 5. stupně vždy se školským poradenským zařízením.

Pro zlepšování kvality poskytování předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou provedena tato opatření:

- seznámení pedagogických pracovníků s relevantními předpisy/změnami,
- seznámení rodičovské veřejnosti se zásadami společného vzdělávání,
- dodržení počtu dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními v CMŠ,
- případné nezbytné stavební úpravy po souhlasu zřizovatele a finančních možností,
- zahrnutí rozvoje v oblasti společného vzdělávání do plánu vzdělávání ped. pracovníků,
- pověření konkrétního pracovníka pro komunikaci se školským poradenským zařízením,
- poskytování podpůrných opatření doporučených školským poradenským zařízením,
- případná úprava vnitřních předpisů školy,
- v případě potřeby úprava školního vzdělávacího programu a jeho zveřejnění,

- seznámení pedagogických pracovníků s novou úpravou, stanovení pravidel pro vykazování dětí v obou režimech, školní matrikou.

2. Jednotlivé stupně podpůrných opatření a jejich specifika

Druhy podpůrných opatření odpovídají specifickým vzdělávacím potřebám dítěte, s ohledem k jeho věku a stupni vzdělání (od předškolního až k vyššímu odbornému vzdělávání). Adekvátně tomu se navrhuje také formy vzdělávání dítěte, které vždy zohledňují i požadavky na organizaci vzdělávání dítěte v kontextu jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Cílem je poskytnout dítěti podporu ve vzdělávání i v oblasti zájmového vzdělávání, usnadnit účast na aktivitách i pro žáky z kulturně odlišného prostředí, s odlišnými životními podmínkami stejně jako žákům se zdravotním postižením, v celém spektru obtíží.

Stanovené rámcové cíle i očekávané výstupy ŠVP jsou pro všechny děti společné. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má pedagog na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno.

Podpůrná opatření 1. stupně

- Má-li dítě obtíže při vzdělávání, škola zpracuje plán pedagogické podpory dítěte /PLPP/, který zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka a podpůrná

opatření prvního stupně; plán pedagogické podpory bude vyhodnocen nejpozději po třech měsících. Podkladem pro zpracování PLPP je ŠVP.

- Nebude-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně postačující, doporučí škola vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Zprávu z vyšetření obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení a na jeho základě sestaví individuální vzdělávací plán, který obsahuje podpůrná opatření druhého až pátého stupně (dle doporučení školského poradenského zařízení).
- Nejsou-li podpůrná opatření dostačující, školské poradenské zařízení vydá doporučení stanovující jiná podpůrná opatření, případně stejná podpůrná opatření vyššího stupně.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro zpracování individuálního vzdělávacího plánu /IVP/ doporučení ŠPZ. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí, a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí škola umožní:

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí;

- při vzdělávání dítěte, které nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání dítěte, které při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tak dítěti obtíže při vzdělávání, /protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže/ může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

3. Pravidla pro zpracování, hodnocení, aktualizaci PLPP a IVP

Zpracování PLPP a IVP je povinností pedagogů dle RVP PV „Vzdělávání dětí se speciálními potřebami, novely školského zákona č. 82/2015 Sb., zejména z § 16 a z prováděcí vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Cílem je zajistit pro děti v mateřské škole takové podmínky pro jejich vzdělávání, které reflektují možnosti dětí, jejich potřeby ve vztahu k jejich aktuálnímu věku; rozvíjejí a podporují výchovu dětí, respektují míru nadání i dopady zdravotního stavu do jejich přípravy na školu.

Na začátku školního roku, během měsíce září, nebo při nástupu nového dítěte do MŠ (po adaptaci dítěte) učitelka vyhodnotí potřebu podpůrných opatření na základě pozorování práce a hry dětí.

Podpůrná opatření 1. stupně

- Po konzultaci s ředitelkou školy zpracovává učitelka PLPP.
(Opatření MŠ, která mají podpořit dítě, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má drobné problémy např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce, střídat činnosti a respektovat tempo dítěte.)
Formulovat pozorované výukové obtíže, hledat možné intervence v oblasti forem a metod výuky, organizaci výuky a používání pomůcek.
- Hodnocení PLPP provádí učitelka průběžně a po 3 měsících konzultuje vyhodnocení s ředitelkou školy.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

- Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující, požádá učitelka po konzultaci s ředitelkou školy zákonného zástupce, aby navštívil ŠPZ (PPP nebo SPC), které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů;
- Na základě doporučení ŠPZ zpracovává učitelka IVP, konzultuje IVP se zákonnými zástupci dítěte, ředitelkou školy a ŠPZ nejpozději do 1 měsíce.
- IVP průběžně hodnotí /minimálně 1x za 2 měsíce/ a konzultuje jej se zákonnými zástupci, ředitelkou školy, v případě potřeby se ŠPZ.
- V případě podpůrného opatření v podobě asistenta pedagoga jej metodicky vede, úzce s ním spolupracuje při plánování činností a jejich vyhodnocení, dbá na zpracování potřebné dokumentace (zápisy v TK, vedení portfolia dítěte, konkretizovaný plán individuální práce k daným tématům).
- Nemůže-li učitelka ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, informuje ředitelku školy a škola po projednání se ŠPZ a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte, poskytne, po dobu nezbytně nutnou, jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně.

- Shledá-li učitelka po konzultaci s ředitelkou školy, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ, tedy PPP nebo SPC. Obdobně postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

4. Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.

Naše mateřská škola je otevřena všem dětem bez rozdílu. Přijímání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných do CMŠ Jonáš je konzultováno se zákonnými zástupci a SPC, které má dítě v péči. Dále je zohledněn současný stav dětí (skladba, věk, SVP), které již CMŠ Jonáš navštěvují.

Dítě s tělesným postižením

Postoje dětí i učitelů významně ovlivňují úspěšnost integrace, proto je celkové přijetí do kolektivu třídy důležité pro psychickou pohodu každého dítěte. Klíčová je také spolupráce mezi rodiči dítěte, učiteli, ředitelkou školy a poradenským pracovníkem ze speciálně pedagogického centra. Speciální vzdělávací potřeby dětí v MŠ jsou zohledněny při sestavování individuálního vzdělávacího plánu, který obsahuje informace o využití speciálních pomůcek, metod, forem, postupů a prostředků.

- Využíváme kompenzačních pomůcek, rehabilitačních a speciálních pomůcek po konzultaci s rodiči a pracovníkem SPC. Vytváříme podmínky pro náhradní tělovýchovné aktivity, jako jsou např. balanční cviky na míčích, protahování na podložkách, cvičení v bazénu s míčky. Máme zde i odpočinkový koutek s vaky.
- Bezbariérový vstup do MŠ je zajištěn z bočního vchodu budovy, kde je u schodiště rampa. Potom cesta pokračuje po rovném chodníku k balkonovým dveřím, které nemají práh. U MŠ je dobrá přístupnost pro auta (možnost parkování co nejbližší vstupu do školy), malé převýšení v nejbližším okolí mateřské školy.

- V MŠ je dodržován dohled na udržování osobní čistoty, nácvik správné sebeobsluhy a samostatného stravování (nácvik správného stolování, umývání rukou, samostatného používání WC, používání ručníku).
- Máme speciálně upravené interiéry školy (přístupná umyvadla, toaletu s madlem, dostatečnou šířku zárubní, bez prahovost). Třídy jsou prostorné, šatny s novým vybavením.
- Pro rozvoj motorických dovedností, grafomotoriky, nácviku používání kompenzačních pomůcek, dítě může využívat speciální učebnice, didaktické materiály, hračky a spoustu různých dřevěných vkládaček. Jsou využívány PC výukové programy na ovládacích obrazovkách.
- Spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou, jejíž pracovník nás v případě potřeby navštíví.
- Po dohodě s pracovníkem SPC je zajišťována přítomnost asistenta pedagoga (zajišťuje škola) nebo osobního asistenta (je hrazen z mimoškolních zdrojů).
- Dle vyhlášky je potom snížen počet dětí ve třídě, případně jiná úprava organizace vzdělávání.

Dítě se zrakovým postižením

Dítě s těžkou zrakovou vadou či nevidomé, které je zařazeno do běžného školního vzdělávání se zdravými dětmi (je integrováno), zpravidla potřebuje přítomnost asistenta, který je doporučený SPC poradnou.

- Takové dítě potřebuje zvýšenou péči a rozvíjení všech smyslů, které mohou alespoň zčásti kompenzovat (pomoci vyrovnat) zrakové postižení, zejména cíleně rozvíjíme ostatní smysly (sluch, hmat, chuť a čich), dále hrubou i jemnou motoriku, orientaci v prostoru, slovní zásobu, sluchovou paměť, ale i sociální dovednosti.
- V předškolním zařízení je proto přítomnost asistenta nutná, aby pod vedením vyučujícího a pod metodickým vedením pracovníka SPC ZP systematicky u dítěte

pomáhal rozvíjet potřebné dovednosti, vědomosti, které by usnadnily dítěti vstup do základní školy.

- V MŠ je dodržován dohled na udržování osobní čistoty, nácvik správné sebeobsluhy a samostatného stravování (nácvik správného stolování, umývání rukou, samostatného používání WC, používání ručníku, kapesníku a upozorňovat na celkovou úpravu oděvu).
- Asistent pedagoga ve spolupráci se SPC zajišťuje pracovní podmínky pro dítě se zrakovým postižením, ovládá obsluhu kompenzačních pomůcek používaných při předškolním vzdělávání.
- Asistent může velmi ovlivnit i chování ostatních dětí ve třídě k dítěti se zrakovým postižením, zejména tím, že je naučí zapojovat žáka do společných činností, je vytvářena nabídka alternativních aktivit.
- Velmi důležité je, aby asistent s učitelem vedli dítě k samostatnému pohybu ve známém prostředí v budově MŠ.
- Při práci je nutno zohledňovat zrakovou vadu ve všech činnostech.
- Dle vyhlášky je ve třídě snížen počet dětí.
- Asistent pedagoga pomáhá dítěti zvládat základní bezpečnostní pravidla samostatného pohybu po třídě a prostorách MŠ.

Dítě se sluchovým postižením

Při výchově a vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením je otázka využívání a často i preferencí komunikační techniky. Podmínkou pro založení efektivní komunikace je vést dítě se sluchovým postižením k některým komunikačním strategiím.

- Učitel důsledně dbá na potřebu zrakového kontaktu s použitím kompenzačních pomůcek, aby dítě se sluchovým postižením mohlo být schopno absolvovat předškolní vzdělávání. Po dohodě s pracovníkem SPC je zařazen asistent pedagoga do třídy, kde je dítě se sluchovým postižením integrováno. Dítě je seznámeno s pravidly a s rituály, které máme v MŠ.

- Důležitá je spolupráce s rodinou a školským poradenským zařízením – speciálně pedagogickým centrem. Učební plán musí být přizpůsoben potřebám dítěte na základě sestaveného individuálního vzdělávacího plánu. Sestavení individuálního výchovného plánu od raného věku tak, aby se podařilo splnit všechny cílové položky výchovy ještě před nástupem do základní školy.
- Uplatňujeme speciálně pedagogické postupy. Mezi ně zařazujeme přiměřené tempo, individuální přístup a podporu. Je zajištěno osvojení specifických dovedností zejména sociálních dovedností.
- Jsou zajištěny potřebné kompenzační a rehabilitační pomůcky. Využíváme všech možných technických a vizuálních pomůcek: fólie, didaktický materiál, interaktivní tabule, počítačové programy, tabulky.
- Pro vzdělávání žáka se sluchovým postižením snižujeme počet dětí ve třídě.
- Učitel pomáhá dítěti zvládat základní bezpečnostní pravidla samostatného pohybu, např. koberec ve třídách.

Dítě s mentálním postižením

Předškolní vzdělávání dětí s mentálním postižením je založeno na spolupráci rodiny a předškolního zařízení. Formu vzdělávání v běžné mateřské škole využívají děti s lehkým mentálním postižením, protože tyto obtíže nejsou v daném věku natolik zřetelné, aby byly diagnostikovány. Pro děti s těžším postižením je k dispozici mateřská škola speciální.

- Naše MŠ spolupracuje s pedagogickou poradnou a na základě podpůrných opatření je vypracován individuální vzdělávací plán.
- V MŠ je dodržován dohled na udržování osobní čistoty, nácvik správné sebeobsluhy a samostatného stravování (nácvik správného stolování, umývání rukou, samostatného používání WC, používání ručníku). Jsou dodržována pravidla a rituály, které naše MŠ má.
- Z didaktických principů v první řadě využívá učitel plně názorných prostředků, a to nejen k demonstraci didaktického cíle. Zásada soustavnosti zabezpečující plynulé a

posloupné osvojování vědomostí, dovedností i návyků je nedílnou součástí předškolního vzdělávání v naší MŠ.

- Vytváříme individualizované aktivity, při kterých je kladen důraz na důslednost a trpělivost při konání těchto činností.
- Pro rozvoj motorických dovedností a grafomotoriky, dítě může využívat speciální učebnice, didaktické materiály, grafomotorické pracovní listy, výukové programy na PC, interaktivní tabuli. Pro rozvoj všestranných dovedností je potřeba rozvíjet paměť a to opakováním básniček, říkanek, zpíváním a rytmicí. Pohybové dovednosti získává dítě při sportovních aktivitách, které naše MŠ nabízí např. překážkové dráhy, míčové hry, hra s padákem, obručkami apod.

Děti s poruchou pozornosti a vnímání (děti s poruchou učení a chování)

Dítě, u kterého je diagnostikována porucha pozornosti, má potíže se soustředěním, koncentrací, udržením pozornosti a je přelétavé v činnostech. Je impulzivní, u ničeho dlouho nevydrží, je neklidné pohybově i v ústním projevu. Může mít potíže v učení, ve čtení a psaní, ve vztazích s vrstevníky i v rodině.

- Významná je úprava prostředí, tedy je důležité vyvarovat se přemíry podnětů. Dítě necháme pracovat v klidném prostředí, udržujeme s ním častější kontakt (i fyzický – dotyk, pohlazení). Pokyny dáváme stručně a jasně klidným hlasem. Oceníme nejen dobré výkony, ale i snahu dítěte soustředěně a cílevědomě pracovat.
- Důležitá je spolupráce s pracovníkem pedagogické poradny a s rodinou dítěte.
- Dodržujeme režim dne; udržujeme jasná pravidla, důslednost a řád při přípravě. Vypracujeme přesný časový rozvrh, který povede k lepší organizaci práce a důsledně kontrolujeme jeho plnění. Dle potřeby poskytujeme dítěti v průběhu přípravy krátké relaxační chvílky např. na relaxačních vakách a také pomáhá zdravý pohyb, možnost pohybového uvolnění (např. provést několik cviků, poskoky na relaxačním míči atd.).

- Naučíme dítě pracovat v kratších, ale častěji se střídajících úsecích. Délku jednotlivých pracovních úseků přizpůsobujeme schopnosti dítěte udržet pozornost. Je zajištěn individuální přístup pedagoga k dítěti.
- Ve třídě a při všech aktivitách je zajištěn zvýšený bezpečnostní dohled pedagogem.
- Využíváme speciální didaktické pomůcky zaměřené na cvičení pozornosti a soustředění. Využíváme k tomu pracovních listů např. Šimonovy listy, PC výukové programy, programy na interaktivní tabuli, výukové hry např. Logico
- Pokud je ve třídě více dětí s poruchami pozornosti a vnímání, počet dětí v celé třídě je snížen.

Děti s poruchami řeči

Narušení jakékoli složky komunikace nebo komunikačního procesu, může být označeno za narušenou komunikační schopnost. Mezi možné základní problémy v komunikaci mohou patřit obtíže ve sluchovém rozlišování mezi podobnými zvuky a jejich poznávání, artikulační obtíže, zaměňování významů vět, obtíže v chápání smyslu pojmů, obtíže se srozumitelným předáváním komunikačního obsahu, obtíže v porozumění komunikativního účelu jazyka.

- Pedagog s dítětem komunikuje klidně, dává mu více času na porozumění řečenému a na formulaci odpovědi, případně častěji pokyny opakuje nebo je předává v jednodušších větách. Komunikace mezi pedagogem a dítěte s poruchou řeči probíhá v radostné atmosféře, která podporuje chuť komunikovat, neupozorňuje neustále jen na komunikační chyby, ale naopak chválí úspěchy a motivuje dítě k rozvoji dalších dovedností. Pro navození společné uvolněné atmosféry si pedagog s dítětem i s ostatními dětmi společně zazpívá písničky nebo zarecituje básničky, využívá hudebních nástrojů k rytmizaci slov.
- Dítě s obtížemi v komunikaci potřebuje speciálně-pedagogickou podporu při svém rozvoji a vzdělávání v mateřské škole. Vhodné je pro takovéto dítě zajištění průběžné logopedické péče. V naší MŠ je logopedická prevence, která je zaměřena na rozvoj

komunikačních schopností a dovedností u dětí, na prevenci vzniku poruch řeči a na prevenci vzniku čtenářských obtíží. Máme logopedické zrcadlo, kde se dítě individuálně s pedagogem učí správnou výslovnost souhlásek. Pro děti s těžšími typy narušení komunikačních schopností je vhodné docházet přímo ke klinickému logopedovi. Logopedická péče umožňuje dítěti s narušenou komunikační schopností postupně pod odborným vedením rozvíjet komunikační kompetence na všech jazykových rovinách, odbourávat strach z komunikace a překonávat komunikační bariéry. Pedagog spolupracuje s logopedem nebo speciálním pedagogem, v jehož péči se dítě nachází, a věnuje pozornost jeho doporučením. Také probíhá úzká spolupráce s rodiči dítěte.

- U dětí s poruchami řeči je důležité, aby docházelo k podpoře socializace (začlenění do společnosti). Proto je vývoj dítěte určován i aktivitami poskytujícími možnost rozvoje herních dovedností, pedagog zapojuje děti do společných aktivit.
- K prožitku úspěchu v komunikaci vhodně přispívá využívání speciálních podpůrných a motivačních metod. Zařadit mezi ně můžeme například využívání digitální a počítačové techniky, úpravu učebních textů nebo využívání obrázkových materiálů. Pro dítě s obtížemi v komunikačním procesu je důležitá také volba správné komunikační techniky a možnost využití i komunikace neverbální. Pedagog se zaměřuje na rozvoj motoriky mluvidel, dechová cvičení, pomocí jazykových her procvičujeme fonemický sluch a v neposlední řadě také rozvíjíme grafomotoriku např. v doprovodu říkadel.
- Ve spolupráci se SVČ Síť probíhá v MŠ ještě 1 x týdně individuální kroužek logopedické prevence. Formou hry logopedický asistent s dětmi procvičuje mluvidla a celkový rozvoj dítěte, který s rozvojem řeči souvisí.

Děti s více vadami a autismem

Pojem kombinované postižení zahrnuje širokou škálu různých postižení, které se spolu navzájem kombinují, dosahují různého stupně postižení a jsou ovlivněny dalšími faktory. O kombinované postižení jde, když je dítě stíženo současně dvěma a více vadami. Každý jedinec

s takovým postižením vyžaduje individuální přístupy a metody práce, které respektují charakter jeho postižení a dalších ovlivňujících faktorů, zejména druhu a stupně postižení. Individuální přístup, speciální pomůcky, pomoc speciálně pedagogického zařízení byla popsána v kapitole- Zabezpečení výuky u dětí se specifickými vadami v MŠ.

Dítě s autismem

Autismus je tzv. vývojové duševní postižení projevující se abnormální sociální interakcí, stálými opakujícími se vzorci chování a narušenými komunikačními schopnostmi. Formy vizuální podpory pomáhají žákům s autismem se snadněji a samostatněji orientovat v prostoru, v čase a ve vykonávaných činnostech.

- Dítě co nejvíce zapojujeme do všech nabízených činností společně se skupinou dětí, která je ve třídě. Dětem nabízíme ranní kruh, pohybové aktivity, hru na klavír. Pro relaxaci je možnost využití odpočinkových vaků.
- Specifická úprava prostředí, úprava učebních pomůcek, forma denního programu, formy výuky v jednotlivých bodech předškolního vzdělávání, doba soustředění, relaxace je zahrnuta v individuálním plánu. Jsou využívány vhodné kompenzační, technické a didaktické pomůcky, výukové programy.
- V MŠ je dodržován dohled na udržování osobní čistoty, nácvik správné sebeobsluhy a samostatného stravování (nácvik správného stolování, umývání rukou, samostatného používání WC, používání ručníku).
- Pro podporu dalšího rozvoje dítěte je důležitá práce s asistentem pedagoga, kterého doporučilo SPC a spolupráce s rodinou dítěte.
- U dětí s autismem je také důležitý nácvik sebeobsluhy a sociálních dovedností. Je velice důležité hodnocení těchto dětí, pochvala ústně, nebo za pomoci např. smajlíků.
- Je zajištěno soukromí pro dítě v prostoru třídy, herny i šatny, samostatný koutek pro individuální práci s dítětem.
- Pokud je ve třídě více dětí s kombinovanými vadami je počet dětí v celé třídě snížen.

- Děti mohou využít prohlížení obrázkových knížek, encyklopedií, které se nacházejí v knihovně MŠ.

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Mateřská škola prostřednictvím kvalitní pedagogické diagnostiky vyhledává mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu. Má-li být práce s nadanými předškolními dětmi efektivní a úspěšná, je třeba věnovat pozornost komunikaci a dodržování určitých obecnějších pravidel interakce. Jako jsou:

- Pedagog uplatňuje neautoritativní komunikaci v interakci s nadanými dětmi, pozorně naslouchá tomu, co dítě říká. Nenutí nadané dítě do dalších činností, pokud je plně zaujato jinou. Vytváří prostor pro prezentaci výkonů a názorů dítěte. Provádí společně s dětmi hodnocení činností a diskutuje o přednostech i nedostatcích v nich, mohou je společně zaznamenat.
- Zejména obohacující programy jsou vhodné pro aplikaci v předškolním věku, rozšiřují všeobecný rozhled dětí, prohlubují jejich dosavadní znalosti v různých oblastech, stimulují rozvoj osobnosti nadaných dětí, protože poskytují uspokojení jejich intenzivnějších potřeb a vyhovují jejich často rychlejšímu učebnímu tempu.
- Mají být zaměřeny velice globálně, a nikoli úzce, protože mají stimulovat rozvoj celého potenciálu osobnosti dítěte, a nikoli např. pouze pohybové dovednosti dítěte. Máme-li v úmyslu skutečně se věnovat rozvoji nadaných dětí, je efektivnější, jestliže si připravíme na určitou, dostatečně dlouhou dobu (půl roku, celý školní rok) výběr rozvíjejících metod a úkolů pro různé oblasti a rámcově jejich sled nasazení.
- Učitelka současně vybírá ty úkoly, jejichž realizace je možná v podmínkách její mateřské školy. Dostupné publikace na našem trhu představují určitý „zásobník“, ze kterého lze vybírat, rozpracovat a sestavit program pro nadané. Vybíráme spíše komplexnější úkoly než úkoly úzce zaměřené, jsou vybírány úkoly s možností variace a zadáváme práci domů.

Církevní mateřská škola JONÁŠ

Jatecká 571,
395 01 Pacov
IČ: 47 224 576

- Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání dítěte je zajišťována: předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností, využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů volbou vhodných metod, forem výuky, individuálním přístupem, interaktivní tabulí - vzdělávacími programy, nabízenými specifickými činnostmi, spoluprací se Základní uměleckou školou Pacov.
- Napomáhá tomu pestrost různých vzdělávacích a rozvíjejících nabídek pro všechny děti předškolního věku.

Vzhledem k tomu, že mimořádně nadané děti jsou v uvedeném rámcovém programu zařazeny mezi děti se speciálními vzdělávacími potřebami, je oprávněné předpokládat, že v těchto školách budou i jejich potřeby adekvátně uspokojovány. Bez aktivního přístupu učitelek a jejich angažovanosti v tvorbě nových programů i pro tuto specifickou populaci to nebude možné.

Příloha č. 1:

PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY

Jméno a příjmení dítěte	
Škola	
třída	
Důvod k přistoupení sestavení PLPP	
Datum vyhotovení	
Vyhodnocení PLPP plánováno ke dni	
I. Charakteristika dítěte a jeho/její obtíží (silné, slabé stránky; popis obtíží; pedagogická, případně speciálně - pedagogická diagnostika s cílem stanovení úprav ve vzdělávání; aktuální zdravotní stav; další okolnosti ovlivňující nastavení podpory)	
II. Stanovení cílů PLPP (cíle rozvoje žáka)	

Příloha č. 1:

<p>III. Podpůrná opatření ve škole</p> <p>(Doplňte konkrétní postupy v těch kategoriích podpůrných opatření, které uplatňujete.)</p>
<p>a) Metody výuky</p> <p>(specifikace úprav metod práce se dítětem)</p>
<p>b) Organizace výuky</p> <p>(úpravy v organizaci výuky ve školní třídě, případně i mimo ni)</p>
<p>c) Hodnocení dítěte</p> <p>(vymezení úprav hodnocení, jak hodnotíme, co úpravami hodnocení sledujeme, kritéria)</p>
<p>d) Pomůcky</p> <p>(didaktické pomůcky, pracovní listy, ICT technika, atd.)</p>
<p>e) Požadavky na organizaci práce učitele/lů</p>

Příloha č. 1:

IV. Podpůrná opatření v rámci domácí přípravy (popis úprav domácí přípravy, forma a frekvence komunikace s rodinou)	
V. Podpůrná opatření jiného druhu (respektovat zdravotní stav, zátěžovou situaci v rodině či škole - vztahové problémy, postavení ve třídě; v jakých činnostech, jakým způsobem)	
VI. Vyhodnocení účinnosti PLPP (Naplnění cílů PLPP)	Dne:

Doporučení k odbornému vyšetření	Ano	Ne
	Jméno a příjmení	
	Podpis a datum	
Učitelka		
Pracovník ŠPP		
Zákonný zástupce		
Ředitelka MŠ		

Příloha č. 2: INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN

Školní rok	
Jméno	
Bydliště	
Škola	
Třída	
Učitelka	
Asistent pedagoga	
ŠVP	
Typ postižení	
Rozhodnutí o povolení vzdělávání IVP ze dne	

Pedagogická diagnostika

Příloha č. 2:

Závěry a doporučení speciálně pedagogického, popř. psychologického vyšetření

Vzdělávací cíle

Vzdělávání podle IVP v souladu s RVP PV. Snaha o vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti dítěte, klíčových kompetencí a pomoci mu dosáhnout co největší samostatnosti.

Vzdělávací obsah

Hrubá motorika

Jemná motorika

Příloha č. 2:

Grafomotorika	
Komunikační schopnosti	
Rozvoj slovní zásoby	
Rozvoj prostorové orientace	
Sociální dovednosti, chování	

Organizace výuky

Příloha č. 2:

Pedagogické postupy, metody a formy práce

Doporučené kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky

Podpůrná opatření

Příloha č. 2:

Schválení IVP SPC

Seznámení rodičů /zákonných zástupců/ s IVP

Průběžné konzultace

datum	účastníci	podpis

Příloha č. 2:

Zhodnocení průběhu a výsledku vzdělávání. Případná doporučení na další období.